

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta
Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Rothomagi, 1668

In losve.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

OBSERVATIONES ET NOTÆ.

cem, & iustum ; & Bonum Deum; tertium à Marcione fuisse inductum, Malum nempe, qui & Diabolus. Trium ergo sutorum principiorum hoc bonum, iustum illud, tertium malum esse fingebat. Auctor Dialogi De orthodoxa fide quosdam scribit è Marcionis schola tria hæc ponere principia ; ita ut principium bonum iustum non sit ; iustum item non sit bonum; malum nec iustum sit, nec bonum : alios vero ex eadem schola duo tantum, ut mox ostendimus, statuere principia, bonum, & malum. Christum autem Opifice natum quidam è Marcionitis ; alijs ex illis Malo progenitum eū statuebant. Id commentum Syrino cuidam, non Marcioni, Eusebium adscriptissime testatur. Auctor Prædestinati à Sizmondo editi libr. 1. Hæc. 21. At Tertullianus libr. 1. adv. Marcionem, cap. 6. duo duntaxat posuisse illum principia afferit : *Alioquin, inquit, certi Marcionem dispartes Deos constitutere, alterum judicem, serum, bellipotentem, alterum mitem, placidum, & tantummodo bonum atque optimum.*

legebatur Tarinus, unde Interpretationem, quam nobis proponit, quomodo exculpare potuerit non video. Legendum, *enarrat*, & mox, *raptae*, id quod vidit Gebnerardus.

*atq[ue] ḥ̄ā cōntāctū &c.] Hæc ex Ezech. P. 21.
24. 13. petita sunt, ut ex Ebreis, & Vulga-
ta, & reliquis interpretationibus satis con-
stat. At vulgata ḥ̄ā Editiones multum
inde recidunt.*

quam vertit Hieronymus, conceptus est iste Luca locus: *Iquem veni mittere super terram, & utinam iam ardcat.* Hinc confirmatur prolabat ab Hugone Grotio loci hujus Luce interpretatio, qui in antiquis Codicibus ita scriptius extat: οὐ τὸ δέλος, εἰ δὲν αἴθεσθαι; Hunc autem ita distinguit Grotius: οὐδὲ τὸ δέλος; εἰ δὲν αἴθεσθαι. & sic exponit: *Quid autem est quod opto? Utinam jamjam accendatur, ei enim cum indicativo, utinam, apud Hellenistas significare eruditus confirmat. Huic expositioni adstipulatur non Syrus modo, sed Arabs etiam, & Persa; & multo magis ipse, ut liquet, Origenes, quem non ita in Luca leguisse crediderim, uti hoc loco scriptum est; sed quum locum ex memoria recitaret, sententiam eandem aliis verbis retulisse verisimile est.*

Quid sint *μενιδοις* diximus in Origenianis
libr. 3. cap. 2. Hac appellatione scripta ea
continentur quæ ad aliud scriptum adi-
ciuntur. Itaque plena Commentaria, quos
Tomas inscripsit Origenes, & Scholia vo-
cabulo isto significata reperias; nam utra-
que ad contextum adiciebantur, cuius
gratia fuerant elaborata. Hoc autem loco
Tomi notantur.

IN LEVITICVM.

ei X̄ro r̄p̄ ātewāt̄m̄, &c.] Marcionistas, p. 26.
aliosque eorum ammisca lacescit.

IN JOSVE.

Ἐπο τῷ τοτε πατριώτερον] Et mox :
Εὐλόγει τὸ θεματικόν της αἰκνείας μὴ ἐπ-
ικακεῖ έπει τοις αἰαγωνεστον τη σει εἰ τὸ θεματι-
κία ισθε το μὴ ἐπικακεῖ τον αἴσιον τῷ πάτερι πατριώτερον λεκτίον & sape lectionis Scrip-
ptura mentionem facit hoc capite : prīca
enim Eccleſia ea consuetudo fuit, ut popu-
lo ad sacra coacto partes quasdem Scriptu-
rae pralegi, & à concionatore exponi Epif-
copus curaret.

P. 19. De fato.
καὶ ἡ γράφει, &c.] Verissimum est quod à Genebrardo, & deinde à Tarino obser-
vatum est, legisse Origenem: καὶ γράψει, id
enim omnino ratiocinatio eius postulat.
Et ab Ebraico quoque contextu negandi
particulam absuisse Origenes ipse testifica-
tur. At universæ qua hodie circumferen-
tur, tum Ebraï exemplaris, tum LXX Se-
num Editiones habent תְּנַךְ, καὶ γρά-
ψει, cui scripturæ omnes omnino Interpre-
tes consentiunt.

P. 20. ἀφειδόςτας λυγάς τῷ σωματικῷ, &c. | Ita

AD ORIGENIS COMMENTARIA

P. 27. 8. *εἰ μὲν τὸν μῆδον ιστορεῖν, &c.*] Plinius lib.
8. cap. 16. & lib. 28. cap. 2.

IN LIBR. REGVM.

P. 28. *τὰ αἰαγωδῆτα πλειόνας, &c.*] Id moris
erat apud Veteres, ut mox adnotabamus,
ut quum ad sacra coiissent, certa quadam
Scripturę capita populo prælegerentur, quę
fusa postmodum oratione, ad arbitrium
Episcopi, & ad præfinitum tempus, prefen-
tibus etiam Catechumenis concionator
explanaret. Origenes paulo inserius: *πο-*
αιαγωδῆτα πλειόνας, ἀνάγνωστα καὶ
διάλιγα ἔχει, ἀλλὰ εἰ πηγὴ σιναριθμοῖς *πλειόνας*
διαριθμένα ἀρχολόγου ὅρασις μακρινῶν, ἀλ-
λλὰ εἰ πλειόνων, οἱ πόποι θεοί *ἐπιποτοῦ*
περιστατικῶν τῷ περιστέρῳ, ηνάει τοῦτον αἰροληπ-
μόρῳ τὰ πεδεῖ τὸν ιαπετινόν, θυντὸς εἰς τοῦτον
& lib. 3. contr. Cel. π. Γαταὶ πλειόνων
περιστέρῳ, οἱ καὶ διαίαγωστας, ηνάει τοῦτον εἰς
τὰ αἰαγωδῆτα πλειόνας περιστέρον τὸν θυν-
τούν εἰς θεόν τὸν ὄλον πλειόνας; & Homil. 12.
in Exod. & Hom. 7. in Levit. & Homil. 6.
& 15. in Num. Morem hunc eleganter de-
scribit Iustinus Apologet. 2. Nec viris solum
Deo consecratis, sed Laicis etiam id mu-
neris aliquando Episcopi demandabant.
Quod in Origene nondum Presbytero fa-
ctum ab Alexandro Hierosolymitano, &
Theoctisto Cesariensi Episcopis cum De-
metrius Alexandri Episcopus reprehend-
eret, ipsi auctores facti aliorum multo-
rum exemplo excusarunt, ut et apud Eu-
sebiūm. Concionem demum excipiebat
precatio: quod discere licet ex Homilia 36.
Origenis in Lucam. Hac consuetudo ē
Synagogis Iudaorum in Ecclesiis Christi
transiit: ibi enim erant *αιαγωδεῖαι*, & ad suos
usus Scripturam in sectiones populo præle-
gendas distribuebant; & quia prælecta iue-
rant, exponebantur. Quod si extraneus ali-
quis dignitate, meritifice præstans adesset,
copiam ei legendi, & differendi faciebant.
Fidem his faciunt que narrat Lucas cap. 4.
v. 16, 17. & seq. & Act. 13. 14, 15, 27. Eun-
dem igitur dividende in *πλειόνας* Scrip-
ture, & ad populum prælegenda, &
exponendę morem usurparunt Christiani.
Quoniam autem aliquando *πλειόνας* lon-
gior, aliquando brevior, quęque verificu-
lum duntaxat unum contineret, populo
prælegebatur, inde factum ut *αιαγωδεῖαι*
idem sit aliquando ac *πλειόνας*, aliquando
idē ac versiculos. *αιαγωδεῖαι* seu *αιαγωδεῖα*
Greci Patres, Latini Lectiones appellant,
unde hodie in Liturgia Missæ, *Lectio*
Epistola: inde etiam *Lectores*: inde & *Le-*

ctionaria.
Euseb. lib. 6.
Hist. cap. 29.
Hil. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1231. 1232